

STYRESAK - UTTALELSE TIL TANAUTVALGETS FORSLAG TIL LOKAL FORVALTNING AV FISK OG FISKET I TANAVASSDRAGET

Innledning:

Finnmarksloven § 28 fastsetter at lokalbefolkningen har særskilte rettigheter til fiske i Tana- og Neidenvassdragene.

”§ 28. Fisket i Tana- og Neidenvassdragene

I Tana- og Neidenvassdragene har lokalbefolkningen særskilte rettigheter til fiske på grunnlag av lov, alders tids bruk og lokal sedvane.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om forvaltningen og utøvelsen av fisket.

Forskriften skal legge til rette for en lokal, rettighetsbasert forvaltning av fiskeressursene i samsvar med overenskomster med Finland om fisket i Tana- og Neidenvassdragene.

Utarbeidelsen av forskrifter og forhandlinger med Finland om fisket i Tana- og Neidenvassdragene skal skje i samråd med Sametinget, berørte kommuner og dem som har særskilte rettigheter til fisket i disse vassdragene.”

Tanautvalget ble oppnevnt den 06.06.2008 av Miljøverndepartementet i medhold av § 28,2. Tanautvalgets mandat og oppgaver framgår på side 5 i utvalgets rapport, som er vedlagt.

Utvalget har i sin rapport foreslått en ny forskrift til finnmarksloven § 28, og tilføyelse av nytt annet ledd i finnmarksloven § 28, samt en rekke endringer i dagens forvaltningssystem.

I henhold til mandatet skulle ikke forskriften og lovendringen berøre Finnmarkseiendommens stilling, og FeFo ville da ikke ha avgitt noen uttalelse til denne saken. Tanautvalget foreslår imidlertid vesentlige endringer i lovverket, som berører finnmarkingenens og FeFos stilling etter finnmarksloven. På denne bakgrunn er det nødvendig at FeFo avgir en uttalelse i saken, og direktøren fremmer derfor saken for styret.

Saksfremlegg:

Tanautvalget foreslår følgende virkeområde for forskriften i § 1; ”Denne forskriften gjelder elva Tana med sidevassdrag (Tanavassdraget) i Norge”. Utvalgets rapport side 22.

Tanaloven av 1888 presiserte i § 1 at loven gjaldt Tanaelva og dens bielver. Slik fiskeforvaltningen før og etter Tanaloven har foregått i praksis, var de lokales enerett til fiske knyttet utelukkende til de lakseførende strekninger av det som i dag kalles for Tanavassdraget. Det språklige innholdet i ordet ”vassdrag” har endret seg fra 1888 og fram til i dag.

Dersom man tolker § 1 om forskriftens stedlige virkeområde etter dagens språkbruk, og NVE sin definisjon på ”vassdrag” (strekning for nedbør fra hav) omfatter forskriften et langt større geografisk område enn den tidligere lovens virkeområde.

I NVE-Atlas vises utstrekningen av Tanavassdraget som på norsk side berører de 7 kommunene Tana, Karasjok, Kautokeino, Alta, Porsanger, Lebesby og Nesseby. Vedlagte kart fra NVE-Atlas viser det geografiske omfanget av det som i dag kalles for Tanavassdraget og etter Tanautvalgets syn skal omfattes av forskriften § 1.

Utvidelsen av virkeområdet iht. NVEs kart medfører vesentlige endringer i forhold til rettigheter som Finnmarks innbyggere har etter finnmarksloven, da disse fratras sin rett til å fiske i de ikke-lakseførende delene av vassdraget som omfattes av begrepet "Tanavassdraget". I tillegg blir FeFo fratatt eierskap og myndighet over store deler av det som i dag er i FeFos områder.

I Tanautvalgets mandat sies det at utvalgets utredning ikke skal berøre FeFo's saksområder. En innskrenking i FeFos grunneierretter er ikke i samsvar med det mandatet som utvalget har fått.

I henhold til Finnmarksloven § 5 siste ledd, er utredning av rettigheter på Finnmarkseiendommens grunn som baserer seg på alders tids bruk, hevd og sedvane, en sak for Finnmarkskommisjonen. Endring av finnmarkingenens tidligere eksisterende rettigheter kan ikke lov- og forskriftsfestes uten at Finnmarkskommisjonen har foretatt undersøkelser vedrørende innholdet og omfanget i denne retten. Tanautvalget har også på dette punkt gått utover sitt mandat.

FeFo vil presisere at synspunktene ovenfor gjelder for forvaltning av fiskerettighetene. I forhold til den resterende grunneierretten følger at alle innretninger i og ved hovedløpet i Tanaelva og dens bielver kreves grunneiers tillatelse fra FeFo. Eksempelvis kan dette gjelde gravetiltak i elveløp, bygging av laksefiskehytter, anlegg av laksetrapper, etablering av målestasjoner, samt tillatelser til ulike arrangementer.

Konklusjon:

FeFos syn på Tanautvalgets forslag kan oppsummeres slik:

1. Forskriftens § 1 om stedlig virkeområde er i strid med gjeldende lovgivning og langvarig forvaltningspraksis.
2. Forskriftens § 1 fratras rettigheter tilhørende innbyggere i kommuner som er omfattet av NVE sin definisjon av Tanavassdraget, som disse har etter finnmarksloven.
3. Forskriftens stedlige virkeområde er i strid med mandatet som Tanautvalget har fått og i strid med finnmarksloven § 5.
4. FeFo forutsetter at FeFos grunneierrett for øvrig forblir som tidligere.

Direktørens innstilling:

FeFo mener at Tanautvalget i sitt forslag har gått ut over det mandat som utvalget har fått i forbindelse med sitt arbeid ved å foreslå endringer som berører FeFos stilling og fratras rettigheter tildelt lokalbefolkningen gjennom finnmarksloven.

På bakgrunn av dette foreslår FeFo følgende endringer i de lov- og forskriftsbestemmelser som er blitt foreslått:

1. I den nye forskriftens § 1 må Tanautvalget presisere forskriftens stedlige virkeområde slik at det kun omfatter de lakseførende strekninger i Tanaelva med bielvene.
2. Finnmarkskommisjonen bør utrede lokalbefolkningens og reindriftsutøvernes rett til stangfiske, dens innhold og omfang før den lovfestes og/eller forskriftsfestes.

Framlagt på møte 23.-24.03.2010
Styresak 21/10
Saksnr. 10/00269
Arknr.

FeFo forutsetter at FeFos grunneierrett for øvrig forblir som tidligere.

Styrets vedtak:

stangfiske, dens innhold og omfang før den lovfestes og/eller forskriftsfestes.

3. FeFo forutsetter at FeFos grunneierrett for øvrig forblir som tidligere.

Forslag fra Nils Johan Gaup:

Reineiere har fiskeretten i de områder de driver lovlig reindrift. Dette er også etter gjeldende reindriftslov og berører også Tanavassdraget.

Votering: Nils Johan Gaup stemte for forslaget.

Styrets vedtak:

Pkt. 1. Direktørens forslag enstemmig vedtatt.

Pkt. 2. Direktørens forslag falt mot 6 stemmer.

Pkt. 3. Direktørens forslag enstemmig vedtatt.

Sak – 22/10 Forslag til endring av retningslinjer grønne midler.

Direktørens innstilling:

